



KUNGL. HOVSTATERNA  
VERKSAMHETSBERÄTTELSE

2015



## INNEHÅLL

Kung Carl XVI Gustaf – Sveriges statschef .....	4
Förord .....	5
Kungl. Hovstaterna .....	6
Hovstatens årsredovisning.....	10
Slottsstatens årsredovisning .....	14
Kungl. Djurgårdens förvaltnings årsredovisning.....	19

Denna verksamhetsberättelse är en översiktlig redogörelse av Kungl. Hovstaternas verksamhet och ekonomi avseende 2015. För kompletterande information och fördjupning, se [www.kungahuset.se](http://www.kungahuset.se)

# Kung Carl XVI Gustaf – Sveriges statschef

*”Konungen eller drottning som enligt successionsordningen innehar Sveriges tron är rikets statschef”. (Regeringsformen 1 Kap 5 §)*

Sveriges monarki är unik och har en tusenårig tradition som utgör en viktig länk mellan historien, nutiden och framtiden. Som neutral och opolitisk statschef bidrar Kungen och monarkin till kontinuitet i en föränderlig värld. Med valspråket ”För Sverige – I tiden”, följer Kungen aktivt och engagerat aktuella skeenden och händelser, i och utanför Sverige. Kungens trontillträde skedde vid en högtidlig ceremoni i Rikssalen den 19 september 1973.

I rollen som statschef genomför Kungen, i enlighet med grundlagen, en rad officiella åtaganden i Sverige och utomlands.

Då Kungen är förhindrad att fullgöra sina uppgifter som statschef, exempelvis på grund av utlandsresa till avlägsen eller svårtillgänglig ort, inträder enligt grundlagen Kronprinsessan Victoria, Prinsessan Estelle (efter myndighetsdagen), Prins Carl Philip, Prinsessan Madeleine, Prinsessan Leonore (efter myndighetsdagen) och Prins Nicolas (efter myndighetsdagen) i nu nämnd successionsordning som tillfällig riksföreståndare.

## Förord

Verksamhetsåret vid Kungl. Hovstaterna följer vissa fasta programpunkter knutna till Kungens uppgift som statschef att vara den samlande representanten och symbolen för Sverige. Till statschefens konstitutionella, statsceremoniella och officiella uppgifter hör att öppna riksmötet, hålla utrikesnämnd, informationskonseljer och att ackreditera utländska ambassadörer.

Till statschefens uppgifter hör även att ta emot och avlägga statsbesök. Varje statsbesök har ett tydligt ändamål formulerat av regeringskansliet, och syftar bland annat till ett ökat handels- och kulturutbyte mellan länder. Statsbesöken omfattar normalt tre dagars program som inkluderar en mängd besök kopplade till bilaterala intressen på politisk, ekonomisk och kulturell nivå. Vid statsbesöken åtföljs Kungaparet och deltagande statsråd av en näringslivsdelegation. Det har ofta omvittnats att den kungliga närvaron bidrar till att öppna dörrar för svenska intressen, inte minst för exportindustrin.

Utöver de statsceremoniella uppgifterna är Kungens och Kungafamiliens årliga programverksamhet i Sverige och utomlands omfattande. Kungen och Kronprinsessan Victoria gav under året bland annat audiens för ett stort antal utländska talmän, stats- och regeringschefer samt kyrkoföreträdare på officiella besök i Sverige.

2015 var på många sätt ett glädjens år för den Kungliga Familjen med flera familjehändelser. Den 13 juni ägde bröllopet mellan Prins Carl Philip och Fröken Sofia Hellqvist rum med stor massmedial uppmärksamhet i Sverige och utomlands. Bara två dagar senare nedkom Prinsessan Madeleine med en son, Prins Nicolas Paul Gustaf, hertig av Ångermanland, och den sjätte i tronföljden enligt successionsordningen. Prins Nicolas dop skedde den 11 oktober i Drottningholms slottskyrka i närvaro av gäster från flera utländska kungahus. Under året kunde Kungl. Hovstaterna även informera om att Kronprinsessparet väntar sitt andra barn och att Prinsparet väntar sitt första barn.

Kungl. Hovstaterna förvaltar, vårdar och visar upp ett ovärderligt kulturarv. Intresset för att ta del av det kungliga kulturarvet växer och de kungliga besöksmålen är bland de mest besökta i landet. Till ökningen bidrog den generellt ökande turismen i landet, men också att flera åtgärder vidtagits för att öka tillgängligheten, dels genom ökade öppetider, ökad guidning, dels genom fortsatta satsningar på att marknadsföra de kungliga slotten via digitala kanaler och sociala medier.

Svante Lindqvist  
Riksmarskalk

# Kungl. Hovstaterna

De av staten anvisade medlen för Kungl. Hovstaterna skall disponeras och redovisas enligt särskild överenskommelse med regeringen. Anslaget får användas för att täcka utgifter för statschefens officiella funktioner inklusive utgifter för Kungafamiljen samt för Hovstatens och Slottsstatens förvaltningsutgifter. Verksamheten inom Hovstaterna och Slottsstaten är ömsesidigt beroende av varandra och bör ses som en sammanhållen helhet.

## Hovstatens verksamhet

Kungens konstitutionella, statsceremoniella och officiella uppgifter utgör kärnan i Hovstatens verksamhet och har högsta prioritet i den årliga programläggningen. Dessa uppgifter inkluderar riksmötets öppnande, inkommande och utgående statsbesök, ordförandeskap vid konseljer och utrikesnämnd, högtidliga audienser, företräden för regeringsmedlemmar och representanter för myndigheter och organisationer samt kommun- och länsbesök.

Programverksamheten och besöken runt om i Sverige och utomlands är ett resultat av Kungens och Kungafamiljens egna initiativ kring angelägna samhällsfrågor och inkomna förfrågningar och inbjudningar. Med utgångspunkt i valspråket ”För Sverige – I tiden”, spänner programverksamheten huvudsakligen över följande områden, där Kungen stöds i sitt uppdrag av övriga medlemmar av Kungafamiljen:

- utrikes relationer med olika företrädare för andra länder
- inrikes relationer med företrädare för länsstyrelser, andra statliga myndigheter och kommuner samt olika organisationer
- relationer med svenskt näringsliv, särskilt inom exportindustrin
- rikets försvar
- natur och miljö
- vetenskap, forskning och kultur
- välgörenhet genom de Kungl. Stiftelserna

Under 2015 inkom totalt 1 789 förfrågningar till medlemmar av Kungafamiljen, en ökning med nio procent jämfört med föregående år. Kungen, med stöd av övriga Kungafamiljen, har haft närmare 800 officiella programpunkter under 2015. Till detta kommer en mängd företräden och sammanträden.

Kungen ackrediterade under året 37 utländska ambassadörer vid högtidliga audienser och genomförde 20 avskedsaudienser. Inkommande statsbesök mottogs från Indien och Tunisien. Kungaparet genomförde utgående statsbesök till Finland och Litauen. Kronprinsessparet genomförde officiella resor till Sydkorea, Peru och Colombia. Kronprinsessparet besökte under året även flera stora fö-

retag och nordiska företag med verksamhet i Silicon Valley, USA. Kronprinsessan Victoria genomförde officiella besök i Lettland och Portugal samt besökte internationella organisationer baserade i Haag och Bryssel. Kungen deltog vid FN:s klimatmöte COP21 i Paris och vid samma tillfälle deltog Kungaparet vid högtidlighållandet av Svenska Handelskammarens 100-årsjubileum.

Kungen gav audiens för ett stort antal stats- och regeringschefer samt talmän i samband med olika besök i Sverige. Även Kronprinsessan Victoria gav företräde för flera stats- och regeringschefer på Kungl. Slottet. Drottningen och Prinsessan Madeleine besökte Vatikanen och påven Franciskus för att delta i ett seminarium om trafficking. Under året närvarade Drottningen tillsammans med statsministern och utrikesministern vid öppnandet av den allmänna debatten i FN:s generalförsamling i New York.

Kungaparet och Kronprinsessparet besökte Köpenhamn i samband med firandet av Drottning Margrethes 75-årsdag. Kungafamiljen besökte skid-VM i Falun vid invigningen och tog del av tävlingarna.

Prins Daniel genomförde ett antal besök vid gymnasieskolor, högskolor och universitet med Prins Daniel Fellowship i syfte att inspirera unga människor till entreprenörskap och stötta unga entreprenörer. Prins Carl Philip och Prinsessan Sofia har genomfört en rad officiella program, inklusive besök till hertigdömet Värmland. Likaså har Prinsessan Madeleine haft ett antal officiella programpunkter under året, vilket inkluderat besök till Gästrikland, en del av Prinsessans hertigdöme.

Utöver ett stort antal besök runt om i landet på eget initiativ kring aktuella samhällsfrågor har Kungen och Kungafamiljen genomfört många olika programpunkter i Stockholm och på Kungl. Slottet i form av studiebesök, seminarier, medaljförklänningar, informations- och styrelsemöten, prisutdelningar m m.

Kungafamiljens engagemang i olika välgörenhetsorganisationer är omfattande. Ett av många exempel är det stora seminarium som stiftelsen Global Child Forum, initierat av Kungen och Drottningen, genomförde på Kungl. Slottet.

Den officiella representationen omfattade en representationsmiddag, en Sverigemiddag, middag för nobelpristagarna och statsrådsluncher. Därutöver genomfördes ett stort antal mottagningar och bjudningar, bland annat i anslutning till bröllopet mellan Prins Carl Philip och Fröken Sofia Hellqvist samt vid Prins Nicolas födelse och dop. Kungaparet bjöd sammanlagt över 5 000 gäster på Kungl. Slottet och vid utgående statsbesök. Kronprinsessparet genomförde officiell representation på Haga slott och Kungl. Slottet med över 200 inbjudna gäster under året.

Vid informationsavdelningen har arbetet med att utveckla och fördjupa informationen kring Kungafamiljens uppdrag och arbete och Kungl. Hovstaternas verksamhet fortsatt. Såväl Kungl. Hovstaternas webb- som Facebooksida har uppdaterats och kompletterats med mer film- och bildmaterial.

## Slottsstatens verksamhet

Slottsstaten ansvarar för vård och underhåll av det kungliga kulturarvet och visningsverksamheten vid de kungliga slotten. Ansvaret för den dagliga skötseln och tillsynen av de 11 kungliga slotten med tillhörande byggnader, parker och trädgårdar ligger på Ståthållarämbetet. Detta ansvar innefattar administration, bevakning och säkerhetsfrågor, lokalvård, tvätterier samt IT- och telefonifrågor.

Ett flertal underhålls- och renoveringsprojekt pågår i samarbete med Statens fastighetsverk. Den fjärde etappen (Högvaktsflygeln) i det 30-åriga renoveringsprojektet av fasaderna vid Stockholms slott slutfördes under året och nästa etapp påbörjas under 2016. Fasadrenoveringarna påverkar i hög grad Kungl. Hovstaternas arbetsmiljö, lokal-försörjning och intäktsgivande verksamhet. Upprustningen av ett antal ekonomibyggnader vid Drottningholms Kungsgård fortsätter i syfte att utveckla världsarvet Drottningholm som besöksmål. Vid de kungliga parkerna sker underhålls- och förbättringsarbeten för att hålla dessa vackra och trygga för besökare, bland annat genom planteringar och riskträdsbeskränning.

Kungl. Husgerådskammaren med Bernadottebiblioteket förvaltar de kungliga slottens lösöresamlingar med omkring 250 000 statligt ägda föremål. Uppdraget omfattar även de Kungl. lösörestiftelserna där Bernadottebibliotekets samlingar ingår med sina omkring 100 000 böcker och 500 000 fotografier.

Kungl. Husgerådskammaren ansvarar för att hålla samtliga kungliga slott möblerade och för tillfälliga möbleringar och ommöbleringar i samband med Kungens och Kungafamiljens officiella programåtaganden.

Verksamhetens fokus ligger på förvaltaruppdraget och det omfattande arbetet med inventering av de statliga föremålsamlingarna fortsatte under 2015. Inventeringen omfattar såväl föremål på de kungliga slotten som föremål deponerade hos andra institutioner. Prioriterat är även att hålla den digitala föremålsdatabasen över föremål uppdaterad och kompletterad med digitala bilder, liksom dokumentationen av samtliga av staten ägda föremål. Det sker en fortlöpande kunskapsuppbyggnad kring säkerhet, restvärdesräddning och ett säkerställande av rutinerna kring detta. Katalogiseringsarbetet av böcker i Bernadottebiblioteket fortsatte under året.

Vid Kungl. Husgerådskammarens olika ateljéer genomför konservatorer, sömmerskor och möbeltapetsereare fortlöpande arbeten som syftar till att vårda, konservera och bevara de värdefulla samlingarna för framtiden. Vidare pågår ett projekt med upprättande av vårdplaner för olika föremålskategorier. Förbättrade rutiner kring säsongsvård vid de slott som är stängda vintertid har ökat möjligheterna att upptäcka eventuella vårdbehov på ett tidigt stadium.

Det kunskapsförmedlande arbetet är omfattande och sker i form av utställningsverksamhet, föredrag, bokutgivning samt utlån av föremål till olika institutioners utställningar nationellt och internationellt.

För att öka tillgängligheten till och intresset för de kungliga slotten har ett antal åtgärder genomförts. Bland annat har öppettiderna för besökare utökats väsentligt under de senaste åren, vilket har inneburit en ökning av antalet besökare. Även antalet guidningar på främmande språk har ökat. Särskilt märkbart detta år var den höga besöksfrekvensen under höst- och vintersäsongerna. En särskild satsning gjordes på visningsverksamheten vid Ulriksdals slott.

Ökad digitalisering bidrar på flera sätt till att effektivisera marknadsföringen av de kungliga slotten som besöksmål, exempelvis genom fortsatt satsning på sociala medier och webbtjänsten för biljettförsäljning. Kombinationen av genomförda insatser gav positiva effekter och antalet besök vid de kungliga besöksmålen, inklusive Slottskyrkan, ökade till cirka cirka 1 446 000, en ökning med närmare 20 procent jämfört med föregående år. Slottsbodarna hade med stöd av den nystartade webbshopen en stark försäljningsutveckling.

Årets utställningar uppmärksammade 300-årsminnet av Drottning Hedvig Eleonoras död, vilket manifesterades genom utställningar, temavisningar, föredrag och konserter på Drottningholms slott, Gripsholms slott och Strömsholms slott. Till minne av Prinsessan Lilian, som skulle fyllt 100 år under 2015, arrangerades utställningen Kläder för en prinsessa – The Lilian Look! på Kungl. Slottet. Under året genomfördes publikundersökningar som utgör stöd vid planering och genomförande av framtida program.

## Kungl. Djurgårdens förvaltning

Kungl. Djurgårdens förvaltning erhåller inga statsanslag, utan verksamheten finansieras via egna intäkter. Intäkter och kostnader ska balansera över tiden. Eventuella överskott används uteslutande till att värna kultur, vårda natur och en hållbar anpassning av den kungliga marken på Djurgården till rekreation och fritid.

De fleråriga marksaneringsarbetena vid Beckholmen slutfördes under 2014 och slutredovisning av projektet mot Länsstyrelsen genomfördes under 2015. Utvecklingen av Beckholmen som Centrum för maritim kultur fortsätter. Ett av de större åtagandena för Kungl. Djurgårdsförvaltningen under året var ombyggnationen av Villa Parkudden som beräknas vara färdigställd under hösten 2016. Ett annat påbörjat projekt under året avser Riksidrottsförbundets tidigare lokaler i Lill-Janshuset. Projektet omfattar renovering och ombyggnation av cirka 5 000 m<sup>2</sup> lokalyta för uthyrning till Sophiahemmet.

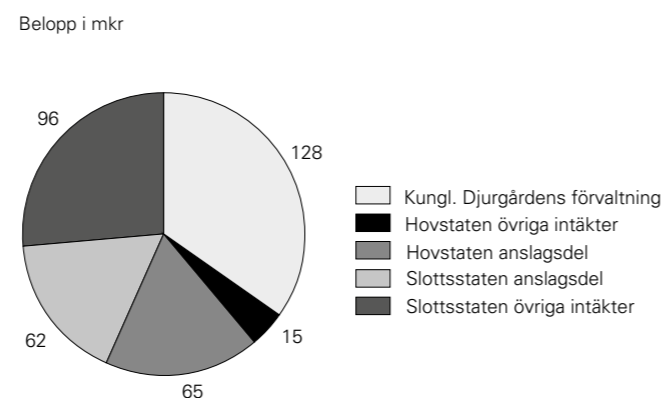
Liksom tidigare år anordnades ett stort antal årligt återkommande, men också nya, evenemang inom den Kungliga Nationalstadsparken, exempelvis Stockholm Marathon, Nationalstadsgaloppen, Nationaldagsfirande med Kungl. Operan i Hagaparken, DN-Konsertens 40-årsjubileum vid Sjöhistoriska Museet med Kungliga Filharmonikerna, Tough Viking och Tjejmiljen.

## Anslagsutveckling ordinarie anslag exkl. engångsbelopp

Belopp i mkr	2011	2012	2013	2014	2015
Hovstaten	62,3	63,0	63,3	64,7	65,0
Slottsstaten	59,9	60,5	60,8	62,2	62,5
Förändring från föregående år (%)	3,5	1,2	0,5	2,2	0,5

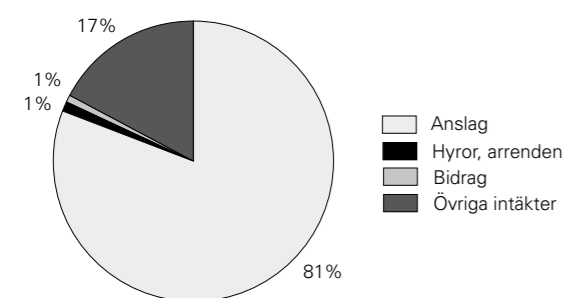
Under året erhöll Kungl. Hovstaterna sammanlagt 127,5 (126,9) miljoner kronor i ramanslag från Sveriges riksdag, en uppräknings för löne- och prisökningar med 0,5 procent jämfört med föregående år. Kostnadsökningen för lokalt löneavtal blev 2,3 procent. Enligt överenskommelse med regeringen fördelas 51 procent eller 65 (64,7) miljoner kronor till verksamheten inom Hovstaten. Dessa medel disponeras av Kammarkollegiet och betalas ut engångsvis efter rekvisition av H.M. Konungens hovförvaltning. 49 procent eller 62,5 (62,2) miljoner kronor disponeras av Slottsstaten efter beslut av Riksmarskalksämberet. Slottsstatens intäkter från visningsverksamhet och försäljning ökade till 80,2 (71,3) miljoner kronor. Resultatet för Kungl. Djurgårdens förvaltning uppgick till 14,8 (7,6) miljoner kronor.

## Kungl. Hovstaternas ekonomi - Sammanställning

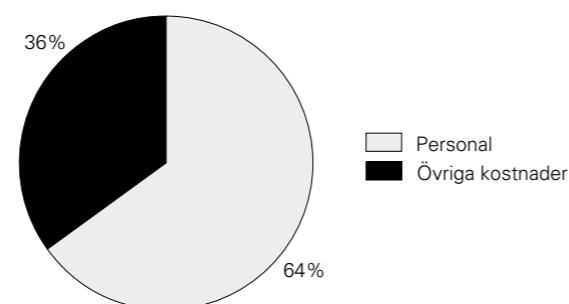


## Intäkts- och kostnadsfördelning Hovstaten

### Intäktsfördelning inkl. anslag

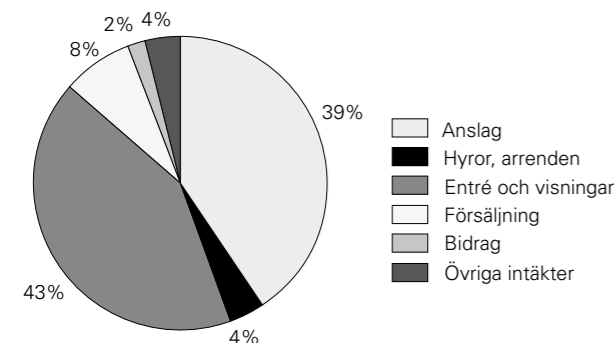


### Kostnadsfördelning

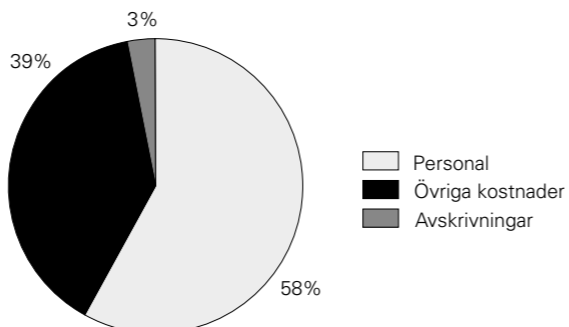


## Intäkts- och kostnadsfördelning Slottsstaten

### Intäktsfördelning inkl. anslag



### Kostnadsfördelning



## Medarbetare – Översikt

Kungl. Hovstaterna hade under året sammanlagt 275 tillsvidareanställda medarbetare, motsvarande 243 heltidstjänster. Därutöver anlitas varje år ett stort antal personer för tillfälliga uppdrag, bland annat i samband med representations- och galamiddagar, samt i parkerna och visningsverksamheten under sommarsäsongen. Dessa arbetsinsatser motsvarar cirka 67 heltidstjänster på årsbasis och engagerade cirka 600 personer under 2015, varav drygt fyra heltidstjänster var direkt kopplade till årets särskilda händelser i form av bröllop och dop.

Heltidstjänster	2011	2012	2013	2014	2015
Hovstaten	62	64	65	66	66
Slottsstaten	133	129	133	142	142
Kungl. Djurgårdens Förvaltning	34	35	35	35	35
<b>Totalt Kungl. Hovstaterna</b>	<b>229</b>	<b>228</b>	<b>233</b>	<b>243</b>	<b>243</b>

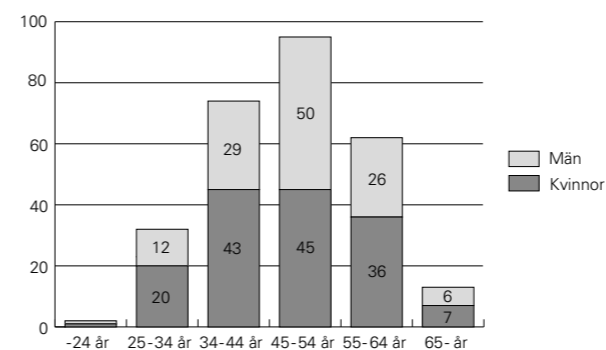
## Könsfördelning tillsvidareanställda

Totalt antal tillsvidareanställda i snitt för år 2015 var 275 (273).

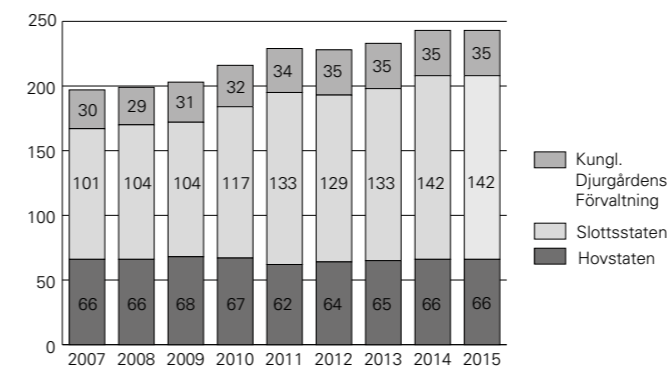
Könsfördelning	Kvinnor	Män	Totalt
Antal	152	123	275
Fördelning %	55	45	100

## Åldersstruktur tillsvidareanställda

Medelåldern är oförändrad jämfört med föregående år och uppgick till 48 år.



## Antal tillsvidareanställda omräknat till heltidstjänster



## Antal besök till de kungliga besöksmålen

Antal besök till de kungliga slotten	2015	2014	2013	2012
Stockholms slott*	715 200	648 600	593 600	598 800
Drottningholms slott	163 650	140 000	138 900	139 000
Kina slott	37 850	38 700	40 700	37 900
Tullgarns slott	7 050	6 200	7 000	6 700
Gripsholms slott	59 050	53 200	53 000	56 700
Strömsholms slott	6 000	5 300	8 000	5 000
Gustav III Paviljong/Haga	1 550	1 250	1 350	1 400
Rosersbergs slott	5 000	3 800	4 700	3 400
Rosendals slott	3 200	2 700	2 000	3 200
Ulriksdals slott	7 850	4 000	4 100	2 800
Riddarholmskyrkan	32 700	27 200	33 100	35 200
<b>Summa besök</b>	<b>1 039 100</b>	<b>930 950</b>	<b>886 450</b>	<b>890 100</b>
Slottskyrkan (fri entré)	406 500	279 500	245 000	269 000
<b>Totalt</b>	<b>1 445 600</b>	<b>1 210 450</b>	<b>1 131 450</b>	<b>1 159 100</b>

\*Representationsvåningarna, Museum Tre Kronor, Skattkammaren, och Gustav III:s antikmuseum.

# Hovstatens årsredovisning

Medlen till Hovstaten finansierar statschefens verksamhet och statschefens och hans familjs kostnader. Rörande den verksamhet som bedrivs inom Hovstaten hänvisas till verksamhetsberättelsens inledande sidor. Revision utförs av extern revisor.

Lösöret på de kungliga slotten utgörs såväl av statlig, stiftelseägd som privat egendom som brukas av Kungen både som statschef och som privatperson. Det är därför svårt att dra gränsen mellan Kungens privata ekonomi och hans ekonomi som statschef. Systemet med ett samlat anslag är mot bakgrund av bland annat detta, enkelt och effektivt. År 1809/10 gjorde riksdagen (då Rikets ständer) och Kungen en överenskommelse om ett årligt penningbelopp (apanage) till Kungens hovhållning. För det belopp som utgavs för hovhållningen skulle det varken krävas någon speciell anhållan eller redogörelse för hur medlen använts. Det innebär att Kungen eller någon annan medlem av Kungafamiljen således inte erhåller någon lön i traditionell mening från Hovstaten. I utbyte lämnade Kungen vid överenskommelsen bland annat kungliga slott och kungsgårdar till staten med förbehåll om dispositionsrätt för honom av vissa av dessa slott, inklusive slottens inredning.

Det rådande systemet säkerställer statschefens och hans familjs neutralitet. Därtill säkerställer systemet det faktum att den svenska monarkin inte bygger på förutsättningen att

statschefen har en privat förmögenhet utan på demokratiska beslut i Sveriges riksdag.

## Översikt över resultat och ställning

Till skillnad mot Slottsstaten avräknas inte utgifter mot anslag utan de anvisade medlen från staten bokförs i sin helhet som intäkt när de erhålls. Kungl. Hovstatens verksamhetsutfall uppgick till -1,2 miljoner kronor (2,1).

Det negativa utfallet är hänförligt till den officiella delen av bröllopet mellan Prins Carl Philip och Prinsessan Sofia.

De samlade intäkterna uppgick till 80,3 miljoner kronor (75,8). Anvisade medel från staten uppgick till 65,0 miljoner kronor (64,7). Hovstallets visnings- och försäljningsverksamhet inbringade 0,6 miljoner kronor (0,6). Övriga intäkter, som huvudsakligen avser kostnadsersättningar för utförda tjänster och uppdrag, ökade vilket dels beror på att det var 2 (0) inkommande statsbesök men även att denna post innehöll ett större belopp än föregående år avseende ersättning för utlägg av privat karaktär.

Personalkostnaderna blev 52,5 miljoner kronor (47,8). Utfallet för övriga driftskostnader blev 28,7 miljoner kronor (25,6). Ökningen av kostnadsposterna är hänförligt till bröllopet 2015.

Investeringarna i materiella anläggningar uppgick till 0,3 miljoner kronor (0,8).

## Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2015	2014
<b>Verksamhetens intäkter</b>			
Av staten anvisade medel		65 036	64 723
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	14 912	10 451
Intäkter av bidrag	2	278	353
Finansiella intäkter	3	41	256
<b>Summa intäkter</b>		<b>80 267</b>	<b>75 783</b>
<b>Verksamhetens kostnader</b>			
Kostnader för personal	4	-52 507	-47 795
Övriga driftkostnader	5	-28 666	-25 577
Finansiella kostnader		-28	-48
Avskrivningar		-280	-251
<b>Summa kostnader</b>		<b>-81 481</b>	<b>-73 671</b>
<b>Verksamhetsutfall / Årets kapitalförändring</b>		<b>-1 214</b>	<b>2 112</b>

## Balansräkning

Belopp i tkr	Not	151231	141231
<b>TILLGÅNGAR</b>			
<b>Materiella anläggningstillgångar</b>			
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		684	739
<b>Summa materiella anläggningstillgångar</b>	<b>6</b>	<b>684</b>	<b>739</b>
<b>Varulager m.m.</b>			
Varulager		52	57
<b>Summa varulager m.m.</b>		<b>52</b>	<b>57</b>
<b>Fordringar</b>			
Kundfordringar		1 198	716
Fordringar hos myndigheter		70	20
Övriga fordringar		268	679
<b>Summa fordringar</b>		<b>1 536</b>	<b>1 415</b>
<b>Periodavgränsningsposter</b>			
Förtutbetalda kostnader	7	276	386
<b>Summa periodavgränsningsposter</b>		<b>276</b>	<b>386</b>
<b>Kassa och bank</b>			
Kassa och bank		7 599	7 169
<b>Summa kassa och bank</b>		<b>7 599</b>	<b>7 169</b>
<b>Summa tillgångar</b>		<b>10 147</b>	<b>9 766</b>

## Sammanställning av väsentliga uppgifter

Belopp i tkr	2015	2014	2013
<b>Ränteintäkter</b>			
Bank	39	248	396
<b>Räntekostnader</b>			
Övriga lån	-12	-29	-18
<b>Arbetskraft och anställda</b>			
Antal årsarbetskrafter*	78	77	76
Medeltal anställda kvinnor*	50	51	47
Medeltal anställda män*	29	27	30
<b>Årets kapitalförändring</b>	-1 214	2 112	-2 088
<b>Balanserad kapitalförändring</b>	-4	-2 116	-28

\*Siffrorna för åren 2013 och 2014 är justerade med anledning av att dessa tidigare beräknades inklusive övertid.

## Tilläggsupplysningar och noter

**Redovisningsprinciper**

Hovstaten omfattas inte av anslagsförordningens (2011:223) bestämmelser, om bland annat prövning av anslagssparande och indragning av anslag, eller andra delar av det ekonomiska regelverket för myndigheter under regeringen. Den verksamhet som Hovstaten bedriver omfattas ej heller av lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m.

Kammarkollegiet utbetalar anvisade statliga medel engångsvis efter rekvisition.

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag med undantag av föreskriften i 2 kap. 4§ om resultatredovisning.

Alla anskaffningar med en ekonomisk livslängd om minst tre år och ett anskaffningsvärde överstigande ett halvt prisbasbelopp redovisas som anläggnings-tillgång. På anskaffningsvärdet görs en linjär avskrivning utifrån den bedömda ekonomiska livslängden. Avskrivningar görs halvårsvis. Generell avskrivningstid är fem år. Data- och teleutrustning samt programlicenser avskrivs över tre år.

Leverantörsfakturer som inkommit efter 2016-01-11 är periodiserade som upplupna kostnader. Leverantörsfakturer understigande 10 tkr periodiseras ej. Någon lön till den Kungl. Familjen utgår ej. Kostnader för den Kungl. Familjen ingår i rubriken övriga driftkostnader.

Not Belopp i tkr	2015	2014
<b>1 Intäkter av avgifter och andra ersättningar</b>		
Merparten av intäkterna för Hovstaten är kostnadsersättningar avseende tjänster Hovstaten utför till andra organisationer inom Kungl. Hovstaterna. Tjänsterna som avses är bland annat inom områden som ledning, ekonomi, personal, information och administration. Det är främst åt Slottsstaten, Kungl. Djurgården och de Kungl. stiftelserna som dessa tjänster utförs. Den största enskilda posten under året avser ersättning för kostnader för privat del av bröllopet mellan Prins Carl Philip och Prinsessan Sofia.		
Entré- och visningsintäkter	379	327
Försäljning	245	219
Hyror och arrenden	583	476
Uppdrag	741	6
Kostnadsersättningar för utförda tjänster	12 207	8 414
Övriga intäkter	757	1 009
<b>Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar</b>	<b>14 912</b>	<b>10 451</b>
<b>2 Intäkter av bidrag</b>		
Sysselsättningsbidrag och arbetsmarknadsstöd	278	353
<b>Summa intäkter av bidrag</b>	<b>278</b>	<b>353</b>
<b>3 Finansiella intäkter</b>		
Ränta bank	39	248
Valutakursvinst	2	8
<b>Summa finansiella intäkter</b>	<b>41</b>	<b>256</b>
<b>4 Kostnader för personal</b>		
Lön	-36 662	-32 773
Sociala avgifter	-14 369	-13 125
Periodisering av upplupen övertids-, löne- samt semesterlöneskuld	-148	-248
Övriga personalkostnader	-1 328	-1 649
<b>Summa personalkostnader</b>	<b>-52 507</b>	<b>-47 795</b>

**Värderingsprinciper**

Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan. Kundfordringar har efter individuell värdering upptagits till belopp varmed de beräknas inflyta. Intäkter och kostnader har periodiserats enligt god redovisningssed.

Varulagret är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet enligt den så kallade först-in först-ut-principen respektive verkligt värde.

Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	2015	2014
Total sjukfrånvaro	0,78%	1,27%
Andel långtidssjuka (60 dagar eller mer)	13,03%	16,78%
Kvinnor	0,85%	1,77%
Män	0,67%	0,45%
Anställda 29 år eller yngre	0,20%	0,20%
Anställda 30 - 49 år	0,84%	1,46%
Anställda 50 år eller äldre	0,81%	1,16%

Not Belopp i tkr	2015	2014
<b>5 Övriga driftkostnader</b>		
Reparationer och underhåll	-1 468	-1 416
Driftkostnader	-877	-742
Skatter	-111	-95
Resor och uppehåll	-4 031	-3 355
Representation	-1 692	-1 386
Information	-201	-138
Inköp av varor	-1 572	-1 392
Inköpskostnad för sålda varor	-129	-137
Förbrukningskostnader	-9 397	-8 397
Köpta tjänster	-8 993	-8 501
Övrigt	-195	-18
<b>Summa driftkostnader</b>	<b>-28 666</b>	<b>-25 577</b>
<b>6 Materiella anläggningstillgångar</b>		
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
Ingående anskaffningsvärde	1 556	789
Återförda ack. anskaffningsvärden avs. årets sålda/ uttrangerade inventarier	-220	-55
Årets inköp	275	822
<b>S:a ackumulerade anskaffningsvärden</b>	<b>1 611</b>	<b>1 556</b>
Ackumulerade avskrivningar	-817	-621
Återförda ack. avskrivningar avs. årets sålda/ uttrangerade inventarier	170	55
Årets avskrivningar	-280	-251
<b>S:a ackumulerade avskrivningar</b>	<b>-927</b>	<b>-817</b>
<b>Summa bokfört värde</b>	<b>684</b>	<b>739</b>

Not Belopp i tkr	2015	2014
<b>7 Förutbetalda kostnader</b>		
Programlicenser	208	199
Övrigt	68	187
<b>Summa förutbetalda kostnader</b>	<b>276</b>	<b>386</b>
<b>8 Balanserad kapitalförändring</b>		
Balanserat resultat	-2 116	-28
Resultat föregående år	2 112	-2 088
<b>Summa balanserad kapitalförändring</b>	<b>-4</b>	<b>-2 116</b>
<b>9 Skulder till myndigheter</b>		
Leverantörsskulder	285	312
Arbetsgivaravgifter	952	881
Löneskatt	122	167
Mervärdesskatt	696	281
<b>Summa skulder till myndigheter</b>	<b>2 055</b>	<b>1 641</b>
<b>10 Upplupna kostnader</b>		
Upplupen övertidsskuld	30	42
Upplupen löneskuld	503	575
Upplupen semesterlöneskuld	2 704	2 530
Sociala avgifter för upplupen övertids-, löne- samt semesterlöneskuld	1 480	1 423
Övriga upplupna kostnader	1 012	421
<b>Summa upplupna kostnader</b>	<b>5 729</b>	<b>4 991</b>

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens kostnader, intäkter och H.M. Konungens Hovförvaltning - Kungl. Hovstatens ekonomiska ställning.

Stockholm 29 februari 2015

Svante Lindqvist  
Riksmarskalk

Jan Lindman  
Överintendent

Hovstaten revideras av Evy Jacobsson, PwC.  
Revisionsberättelsen har avgivits 2016-03-17.

# Slottsstatens årsredovisning

## Inledning och bakgrund

Slottsstatens verksamhet omfattar huvudsakligen vård och underhåll av det kungliga kulturarvet i form av slott och lösöre samt visningsverksamhet. Slottsstaten finansieras dels genom det statliga anslaget, dels med hyres- och arrendeintäkter samt intäkter från visningar av de kungliga slotten och försäljning i slottsbodar. Revision utförs av Riksrevisionen.

Husgerådskammaren svarar för förvaltning, underhåll och vård av de kungliga slottens konstverk, möbler och andra inventarier. Ståthållarämbetet förvaltar de kungliga slotten med tillhörande byggnader och parkanläggningar.

Ståthållarämbetet ansvarar bland annat för IT-frågor och säkerhetsfrågor vid de kungliga slotten i nära samarbete med garnisonsavdelningar och polismyndigheten. Visningsverksamheten är betydande och konserter och utställningar på olika teman har anordnats. Ett aktivt arbete bedrivs också för att öka tillgängligheten till det kungliga kulturarvet. Intresset av att ta del av kulturarvet är stort från såväl forskare som institutioner och allmänhet.

## Översikt över resultat och ställning

Resultateffekt uppkommer av att avskrivningar, förändringar av varulager samt semester- och overtidsskuld inte avräknas mot anslaget, det vill säga inte medför någon intäkt av anslag i motsvarande omfattning. Däremot avräknas amorteringar och upplupna kostnader mot anslaget

och medför följaktligen motsvarande intäkt. De anslagsmedel som inte utnyttjats under 2015, 1,1 miljon kronor (1,0), överförs till 2016.

Kungl. Slottsstatens verksamhetsutfall uppgick till 1,2 miljoner kronor (-0,3). De samlade intäkterna uppgick till 157,9 miljoner kronor (146,7). Intäkter från hyror och arrenden blev 6,0 miljoner kronor (5,7). Antalet besök vid de kungliga slotten ökade med 12 procent jämfört med föregående år. Entré- och visningsintäkterna ökade till 68,0 miljoner kronor (60,7). Försäljningsintäkterna i slottsbodarna ökade till 12,2 miljoner kronor (10,6).

Personalkostnaderna ökade med 4 miljoner kronor till 91,0 miljoner kronor (87,0). Ökningen förklaras dels av satsning på visningsverksamheten vid Ulriksdals slott samt utökning av marknadsföringstjänster, dels av de avtalsmässiga löneökningarna inklusive sociala kostnader som motsvarar 2,0 miljoner kronor (2,0). Reservering för upplupen lön och semester uppgick till 0,2 miljoner kronor (0).

Övriga driftskostnader ökade till 60,7 miljoner kronor (54,8). De största ökningarna avser reparationer och underhåll på Drottningholms kungsgård, inköp av varor till försäljning samt bemanningstjänster. Avskrivningarna uppgick till 4,6 miljoner kronor (4,9).

Investeringar i maskiner och immateriella tillgångar uppgick till 4,5 miljoner kronor (3,2). Investeringar i byggnader uppgick till 1 miljon kronor (2,8) och har lånefinansierats. Lånen har amorterats med 2,2 miljoner kronor (0,3).

## Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2015	2014
<b>Verksamhetens intäkter</b>			
Intäkter av anslag	1	62 348	61 995
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	93 185	83 211
Intäkter av bidrag	3	2 356	1 408
Finansiella intäkter	4	35	106
<b>Summa intäkter</b>		<b>157 924</b>	<b>146 720</b>
<b>Verksamhetens kostnader</b>			
Kostnader för personal	5	-90 969	-86 995
Kostnader för lokaler		-192	-101
Övriga driftkostnader	6	-60 674	-54 765
Finansiella kostnader		-320	-270
Avskrivningar		-4 593	-4 922
<b>Summa kostnader</b>		<b>-156 748</b>	<b>-147 053</b>
<b>Verksamhetsutfall / Årets kapitalförändring</b>		<b>1 176</b>	<b>-333</b>

## Balansräkning

Belopp i tkr	Not	151231	141231
<b>TILLGÅNGAR</b>			
<b>Immateriella anläggningstillgångar</b>			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	7	32	40
<b>Summa immateriella anläggningstillgångar</b>		<b>32</b>	<b>40</b>
<b>Materiella anläggningstillgångar</b>			
Byggnader, mark och annan fast egendom		21 219	21 205
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		7 056	6 289
Pågående nyanläggningar		0	498
<b>Summa materiella anläggningstillgångar</b>	8	<b>28 275</b>	<b>27 992</b>
<b>Finansiella anläggningstillgångar</b>			
Långfristiga fordringar hos myndigheter	9	10 772	10 252
<b>Summa finansiella anläggningstillgångar</b>		<b>10 772</b>	<b>10 252</b>
<b>Varulager m.m.</b>			
Varulager	10	6 090	6 716
<b>Summa varulager m.m.</b>		<b>6 090</b>	<b>6 716</b>
<b>Fordringar</b>			
Kundfordringar		1 853	1 274
Fordringar hos myndigheter		1 714	2 603
Övriga fordringar		2 323	852
<b>Summa fordringar</b>		<b>5 890</b>	<b>4 729</b>
<b>Periodavgränsningsposter</b>			
Förutbetalda kostnader	11	198	3 525
Övriga upplupna intäkter		243	281
<b>Summa periodavgränsningsposter</b>		<b>441</b>	<b>3 806</b>
<b>Avräkning med statsverket</b>			
Avräkning med statsverket	12	-1 094	-956
<b>Summa avräkning med statsverket</b>		<b>-1 094</b>	<b>-956</b>
<b>Kassa och bank</b>			
Behållning räntekonto hos Riksgäldskontoret	13	60	6 449
Kassa och bank		20 996	14 382
Summa kassa och bank		21 056	20 831
<b>Summa tillgångar</b>		<b>71 462</b>	<b>73 410</b>

## Anslagsredovisning

### Redovisning mot anslag

Belopp i tkr						
Kungl. Hov- och Slottsstaten 4.1:1	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enl. regleringsbrev	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Inkomster	Utgående överföringsbelopp
Anslagspost 2	956	62 486	63 442	-157 615	95 267	1 094



## Sammanställning över väsentliga uppgifter

Belopp i tkr	2015	2014	2013	2012	2011
<b>Övriga lån</b>					
Låneskuld	8 240	9 517	6 999	5 019	2 473
<b>Ränteintäkter</b>					
Riksgäldskontoret	0	54	128	110	131
Bank	3	32	73	331	299
<b>Räntekostnader</b>					
Riksgäldskontoret	3				
Övriga lån	312	255	206	107	29
<b>Anslagskredit</b>					
Beviljad	1 875	1866	1 824	1 815	1 753
Utnyttjad anslagskredit	0	0	0	0	0
<b>Arbetskraft och anställda</b>					
Antal årsarbetskrafter*	188	187	178	166	174
Driftkostnad per årsarbetskraft*	808	759	776	795	740
Medeltal anställda kvinnor	101	107	104	94	100
Medeltal anställda män	89	84	81	79	79
<b>Årets kapitalförändring</b>	1 176	-333	-2 639	-653	997
<b>Balanserad kapitalförändring</b>	25 461	27 325	28 015	26 060	22 726
varav Grusmedelsfonden	10 772	10 252	9 778	9 315	8 749

\*Siffrorna för åren 2011-2014 är justerade med anledning av att dessa tidigare beräknades inklusive övertid.

## Tilläggsupplysningar och noter

### Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag med undantag av föreskriften i 2 kap. 4§ om resultatredovisning.

Utgifter för egen verksamhet avräknas mot anslag det budgetår till vilken utgiften hänförs.

Alla anskaffningar med en ekonomisk livslängd om minst tre år och ett anskaffningsvärde på minst ett halvt prisbasbelopp redovisas som anläggningstillgång. På anskaffningsvärdet görs en linjär avskrivning utifrån den bedömda ekonomiska livslängden. Avskrivningen görs halvårsvis. Generell avskrivningstid är fem år. Data- och teleutrustning samt programlicenser avskrivs dock på tre år. Inköp av äldre kvalitetsmattor avskrivs på tio år. Kulturtillgångar är ej föremål för avskrivning. Ombyggnad och förbättringar av byggnader och markanläggningar avskrivs på 30 år.

Leverantörsfakturer som inkommit efter brytdagen 2016-01-04 är periodiserade som upplupna kostnader och är således ej anslagsavräknade.

Leverantörsfakturer understigande 10 tkr periodiseras ej.

### Värderingsprinciper

Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan. Kundfordringar har efter individuell värdering upptagits till belopp varmed de beräknas inflyta. Intäkter och kostnader har periodiserats enligt god redovisningssed.

Kungsgårdens byggnader och markområden som ingår i dispositionsrätten och som förvaltas av Riksmarskalksämberet genom Ståthållarämbetet, redovisas endast med förbättringsutgifter i balansräkningen eftersom staten är fastighetsägare. Aktuella taxeringsvärden redovisas i not.

Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	2015	2014
Total sjukfrånvaro	3,34%	3,16%
Andel långtidssjuka (60 dagar eller mer)	40,91%	47,03%
Kvinnor	5,05%	4,56%
Män	1,43%	1,59%
Anställda 29 år eller yngre	2,36%	3,68%
Anställda 30 - 49 år	2,07%	2,66%
Anställda 50 år eller äldre	5,07%	3,66%

Not Belopp i tkr	2015	2014
<b>1 Intäkter av anslag</b>		
Anslag enligt regleringsbrev	62 486	62 185
Ej utnyttjat anslag/underskott	-1 094	-956
Överfört anslag från föregående år	956	766
<b>Summa intäkter av anslag</b>	<b>62 348</b>	<b>61 995</b>
<b>2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar</b>		
Entré- och visningsintäkter	68 008	60 663
Försäljning slottsbodar	12 205	10 610
Hyror och arrenden	5 985	5 704
Skogsbruk, uppdrag, försäljning övrigt	2 953	3 057
Reavinst vid försäljning av inventarier	106	78
Övriga intäkter	3 928	3 099
<b>Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar</b>	<b>93 185</b>	<b>83 211</b>
<b>3 Intäkter av bidrag</b>		
Arealersättning, miljöstöd samt stöd för ekologisk odling	226	195
Sysselsättningsbidrag och arbetsmarknadsstöd	187	161
Bidrag till konserveringsprojekt	0	72
Bidrag till bokprojekt	527	84
Bidrag till ritningsprojekt	630	676
Bidrag till Musik på Gripsholm	120	170
Bidrag till Hedvig Eleonora utställning	162	0
Bidrag till belysningsprojekt	138	0
Bidrag till inventering av föremål	190	
Övriga bidrag	176	50
<b>Summa intäkter av bidrag</b>	<b>2 356</b>	<b>1 408</b>

4 Finansiella intäkter		
Ränta Riksgäldskontoret	0	54
Ränta bank	3	32
Ränta kundfordringar	1	0
Valutakursvinst	31	20
<b>Summa finansiella intäkter</b>	<b>35</b>	<b>106</b>

5 Kostnader för personal		
Lön	-64 474	-62 050
Sociala avgifter	-24 860	-23 678
Periodisering av upplupen övertids-, löne- samt semesterlöneskuld	-225	5
Övriga personalkostnader	-1 410	-1 272
<b>Summa personalkostnader</b>	<b>-90 969</b>	<b>-86 995</b>

6 Övriga driftkostnader		
Reparationer och underhåll	-3 851	-2 567
Driftkostnader	-5 733	-4 870
Skatter	-252	-275
Information	-5 059	-4 654
Inköp av varor	-2 250	-2 277
Inköpskostnad för sålda varor	-6 679	-5 409
Förbrukningskostnader	-3 879	-3 442
Köpta tjänster	-32 573	-30 828
Övriga driftkostnader	-398	-443
<b>Summa driftkostnader</b>	<b>-60 674</b>	<b>-54 765</b>

Not Belopp i tkr	2015	2014
<b>7 Immateriella anläggningstillgångar</b>		
Ingående anskaffningsvärde	1 945	1 945
Årets inköp	48	0
<b>S:a ackumulerade anskaffningsvärden</b>	<b>1 993</b>	<b>1 945</b>
Ackumulerade avskrivningar	-1 905	-1 865
Årets avskrivningar	-56	-40
<b>S:a ackumulerade avskrivningar</b>	<b>-1 961</b>	<b>-1 905</b>
<b>Bokfört värde</b>	<b>32</b>	<b>40</b>

8 Materiella anläggningstillgångar		
Byggnader, mark och annan fast egendom		
Ingående anskaffningsvärde	25 486	22 717
Årets anskaffningar	894	2 769
<b>S:a ackumulerade anskaffningsvärden</b>	<b>26 380</b>	<b>25 486</b>
Ackumulerade avskrivningar	-4 283	-3 433
Årets avskrivningar	-879	-850
<b>S:a ackumulerade avskrivningar</b>	<b>-5 162</b>	<b>-4 283</b>

Pågående nyanläggningar	<b>0</b>	<b>498</b>
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
Ingående anskaffningsvärde	44 653	42 806
Återförda ackumulerade anskaffningsvärden avseende årets sålda/utrangerade inventarier	-1 099	-1 386
Årets inköp	4 450	3 233
<b>S:a ackumulerade anskaffningsvärden</b>	<b>48 004</b>	<b>44 653</b>
Ackumulerade avskrivningar	-38 832	-36 148
Återförda ackumulerade avskrivningar avseende årets sålda/utrangerade inventarier	1 074	1 348
Årets avskrivningar	-3 658	-4 032
<b>S:a ackumulerade avskrivningar</b>	<b>-41 416</b>	<b>-38 832</b>

Kulturtillgångar		
Ingående anskaffningsvärde	470	470
<b>Summa bokfört värde</b>	<b>28 275</b>	<b>27 991</b>

Taxeringsvärde Kungsgården		
Lantbruksenhet	138 314	138 314
Hyreshus	2 417	2 417
<b>Summa taxeringsvärde</b>	<b>140 731</b>	<b>140 731</b>

9 Långfristiga fordringar		
Bokfört värde Grusmedelsfonden	10 772	10 252
Marknadsvärde dito	18 530	17 920

**10 Varulagret** är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet enligt den så kallade först-in först-ut-principen respektive verkligt värde. Inkuransrisker har därvid beaktats.

11 Förutbetalda kostnader		
Parkentreprenad	0	1 836
Teleabonnemang	0	176
Inventarieinköp	0	943
Programlicenser	128	234
Övrigt	70	336
<b>Summa förutbetalda kostnader</b>	<b>198</b>	<b>3 525</b>

Not	Belopp i tkr	2015	2014
<b>12 Avräkning med statsverket</b>			
Anslag i räntebärande flöde			
	Ingående balans	-956	-766
	Redovisat mot anslag	62 348	61 995
	Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-62 486	-62 185
	<b>Tillgång/Skuld avseende anslag i räntebärande flöde</b>	<b>-1 094</b>	<b>-956</b>
<b>13 Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret</b>			
Redovisningen är inte upplagd på ett sådant sätt att det framgår huruvida saldout på kontot utgörs av anslagsmedel eller avser egna intäkter.			
	Behållning på räntekonto	<b>60</b>	<b>6 449</b>
<b>14 Statskapital</b>			
	Immateriella anläggningstillgångar, se not 7	32	40
	Materiella anläggningstillgångar, se not 8	28 275	27 991
	Pågående anläggningar	0	-498
	Låneskuld, se not 16	-8 240	-9 517
	<b>Summa statskapital</b>	<b>20 067</b>	<b>18 017</b>
<b>15 Balanserad kapitalförändring</b>			
	Balanserat resultat	17 072	18 237
	Föregående års resultat	-333	-2 639
	Årets förändring av statskapital	-2 050	1 474
	<b>Delsumma</b>	<b>14 689</b>	<b>17 072</b>
	Bokfört värde Grusmedelsfonden, se not 9	10 772	10 252
	<b>Summa balanserad kapitalförändring</b>	<b>25 461</b>	<b>27 325</b>
<b>16 Lån</b>			
	Ingående låneskuld	9 517	6 999
	Nyupptagna lån	894	2 769
	Årets amorteringar	-2 171	-251
	<b>Låneskuld</b>	<b>8 240</b>	<b>9 517</b>
	Låneram	19 000	10 000
<b>17 Upplupna kostnader</b>			
	Upplupen övertidsskuld	462	380
	Upplupen löneskuld	723	742
	Upplupen semesterlöneskuld	3 638	3 549
	Sociala avgifter för upplupen övertids-, löne- samt semesterlöneskuld	1 987	1 914
	Upplupna räntekostnader	1	3
	Övriga upplupna kostnader, (ej anslagsavräknade leverantörsfakturer)	157	237
	<b>Summa upplupna kostnader</b>	<b>6 968</b>	<b>6 825</b>
<b>18 Oförbrukade bidrag</b>			
Förväntas tas i anspråk inom 6 månader.			
	Bidrag till inredning och utställningsverksamhet	107	126
	Försäkringsmedel	0	412
	Bidrag till ritningsprojekt	126	9
	Övrigt	104	0
	<b>Summa oförbrukade bidrag</b>	<b>337</b>	<b>547</b>

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och Kungl. Slotsstatens ekonomiska ställning.

Stockholm 16 februari 2016

Svante Lindqvist  
Riksmarskalk

Slotsstaten revideras av Riksrevisionen.  
Revisionsberättelsen har avgivits 2016-03-21.

# Kungl. Djurgårdens förvaltnings årsredovisning

## Kungl. Djurgårdens förvaltnings ändamål

Kungl. Djurgårdens förvaltning har som uppgift att förvalta Kungens enskilda dispositionsrätt till Djurgården och, på uppdragsbasis, den kungliga dispositionsrätten till Hagas och Ulrikdals slottsområden. I uppgiften ingår att värna det historiska kulturlandskapet, vårda den befintliga naturen och främja en stimulerande fritids-och rekreativmiljö.

## Information om verksamheten

Förvaltningen av Ulriksdal och Haga övergår den första januari 2016 till Drottningholms slottsförvaltning. Planering och projektering av framtida byggnation inom Storängsbotten fortsätter. Riksidrottsförbundets lokaler i Lilljanshuset övertas av Sophiahemmet.

## Översikt över resultat och ställning

Årets resultat uppgick till 14,8 miljoner kronor (7,6). De totala intäkterna ökade under året med med 12,2 miljoner kronor till 125,5 miljoner kronor. Hyres- och arrendeintäkterna var i stort sett oförändrade och uppgick till 93,1 miljoner kronor (93,4).

## Viktiga förhållanden

Intäkterna kommer under 2016 att minska med cirka 10 miljoner kronor dels beroende på att upplåtelse för Norra Länkens byggnation upphör, dels på grund av hyresrabatter under ombyggnationen av Lilljanshuset.

## Flerårsöversikt

Belopp i tkr	2015	2014	2013	2012	2011
Rörelsens intäkter	128 456	116 348	149 793	254 297	245 784
Rörelsens kostnader	113 262	108 961	130 518	256 031	244 783
Årets resultat	14 802	7 563	19 451	-1 574	1 258
Antal anställda	44	46	46	43	42

Beträffande resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkning med tillhörande noter.

## Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2015	2014
<b>Intäkter</b>			
Hyres- och arrendeintäkter		93 078	93 415
Övriga rörelseintäkter	<b>1</b>	35 378	22 933
<b>Summa intäkter</b>		<b>128 456</b>	<b>116 348</b>
<b>Rörelsens kostnader</b>			
Fastighetskostnader	<b>2</b>	-74 451	-62 101
Övriga externa kostnader	<b>3</b>	-16 455	-24 564
Personalkostnader	<b>4</b>	-21 560	-21 454
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar	<b>5</b>	-1 355	-1 168
Vinst vid avyttring av anläggningstillgångar		166	326
<b>Summa kostnader</b>		<b>-113 655</b>	<b>-108 961</b>
<b>Rörelseresultat</b>		<b>14 801</b>	<b>7 387</b>
<b>Resultat från finansiella poster</b>			
Ränteintäkter/utdelning		2	193
Räntekostnader/kursförluster		-1	-17
		1	176
<b>Årets resultat</b>		<b>14 802</b>	<b>7 563</b>

## Balansräkning

Belopp i tkr	Not	151231	141231
<b>TILLGÅNGAR</b>			
<b>Anläggningstillgångar</b>	6		
<b>Materiella anläggningstillgångar</b>			
Maskiner och inventarier	5	3 530	2 799
<b>Finansiella anläggningstillgångar</b>			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	7	42 524	41 490
<b>Summa anläggningstillgångar</b>		<b>46 054</b>	<b>44 289</b>
<b>Omsättningstillgångar</b>			
<b>Kortfristiga fordringar</b>			
Kundfordringar		8 806	10 665
Övriga fordringar		4 956	7 677
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	8	5 688	6 760
<b>Summa kortfristiga fordringar</b>		<b>19 450</b>	<b>25 102</b>
<b>Kassa och bank</b>		73 116	62 068
<b>Summa omsättningstillgångar</b>		<b>92 566</b>	<b>87 170</b>
<b>SUMMA TILLGÅNGAR</b>		<b>138 620</b>	<b>131 459</b>

Belopp i tkr	Not	151231	141231
<b>EGET KAPITAL OCH SKULDER</b>			
<b>Eget kapital</b>			
Fondkapital	7	42 524	41 490
Balanserade medel		44 095	36 532
Årets resultat		14 801	7 563
<b>Summa eget kapital</b>		<b>101 420</b>	<b>85 585</b>
<b>Kortfristiga skulder</b>			
Leverantörsskulder		8 437	17 329
Övriga skulder		3 659	1 134
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	9	25 104	27 411
<b>Summa kortfristiga skulder</b>		<b>37 200</b>	<b>45 874</b>
<b>S:A EGET KAPITAL OCH SKULDER</b>		<b>138 620</b>	<b>131 459</b>
Ställda panter		Inga	
Ansvarsförbindelser		Inga	

## Noter med redovisningsprinciper och bokslutskommentarer

**Allmänna redovisningsprinciper**

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Årsredovisningslagen med undantag för att kassaflödesanalys inte upprättats. Hyresintäkter redovisas i den period uthyrningen avser.

**Värderingsprinciper**

Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärde om inget annat anges nedan. Kundfordringar har efter individuell värdering upptagits till belopp varmed de beräknas inflyta. Förbättringskostnader på byggnader och markanläggningar kostnadsförs direkt. Avskrivningarna enligt plan baseras på ursprungligt anskaffningsvärde och en beräknad ekonomisk livslängd på fem år.

Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	2015	2014
Total sjukfrånvaro	5,91	3,75
Andel långtidssjuka (60 dagar eller mer)	58,50	31,21
Kvinnor	7,18	1,53
Män	5,16	5,07
Anställda 30 - 49 år	8,00	2,2
Anställda 50 år -	4,15	5,28

Not	Belopp i tkr	2015	2014
<b>1 Övriga rörelseintäkter</b>			
	Beckholmen sanering	11 506	
	Övrigt	23 872	22 933
		<b>35 378</b>	<b>22 933</b>
<b>2 Fastighetskostnader</b>			
I fastighetskostnader ingår långsiktiga investeringar:			
	Parkudden	4 429	801
	Djurgårdsvarvet	9 207	1 082
	Beckholmen sanering	3 896	4 252
	Bergvärmeanläggningar		2 209
	Lilla Sirishov		5 256
	Liljanshuset	1 571	
	Båthall 1	2 058	
	Rosendals slott		727
	Övriga löpande kostnader	52 897	47 774
		<b>74 058</b>	<b>62 101</b>
<b>3 Övriga externa kostnader</b>			
	Förbrukningskostnader	4 373	4 390
	Fordonskostnader	1 532	1 727
	Inköpta tjänster	8 768	16 077
	Övrigt	1 782	2 370
		<b>16 455</b>	<b>24 564</b>
<b>4 Anställda och personalkostnader</b>			
	Antal årsarbeten	44	46
	Varav män	65%	67%
<b>Löner och sociala kostnader</b>			
	Lön	14 320	14 836
	Sociala kostnader	4 770	4 685
	Pensionskostnader	1 658	1 556
	Övrigt	812	377
		<b>21 560</b>	<b>21 454</b>
<b>5 Maskiner och inventarier</b>			
	Ingående anskaffningsvärden	18 582	16 610
	Nyanskaffningar	2 086	3 093
	Avyttringar	-669	-1 121
	<b>Summa anskaffningsvärden</b>	<b>19 999</b>	<b>18 582</b>
	Ingående avskrivningar	-15 783	-15 718
	Återförda avskrivningar på avyttringar	669	1 103
	Årets avskrivning	-1 355	-1 168
	<b>Ackumulerade avskrivningar</b>	<b>-16 469</b>	<b>-15 783</b>
	<b>Bokfört värde</b>	<b>3 530</b>	<b>2 799</b>

Not	Belopp i tkr	2015	2014
<b>6</b> Kungl. Djurgårdens förvaltning förfogar enligt den Kungliga dispositionsrätten över fastigheter på norra och södra Djurgården.			
<b>Taxeringsvärde</b>			
	Småhus/tomt för småhus	405 777	415 371
	Hyreshus bostäder/tomt för hyreshus	201 993	201 993
	Hyreshus lokaler	197 849	188 682
	Industri/elproduktionsenhet	22 901	22 901
		<b>828 520</b>	<b>828 947</b>
<b>7 Långfristiga värdepappersinnehav</b>			
Kungl. Djurgårdens förvaltnings fonders nettotillgångar enligt externa förvaltares bokslut.			
	Särskilda pensionsmedel	34 822	33 839
	Djurgårdsfonden	7 702	7 651
	<b>Bokfört värde</b>	<b>42 524</b>	<b>41 490</b>
	Marknadsvärde	48 342	46 459
<b>8 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter</b>			
	Förutbetalda försäkringar	424	579
	Övriga förutbetalda kostnader		15
	Upplupna bränsleintäkter från hyresgäster	7	173
	Upplupet arrende Norra Länken	4 644	5 410
	Övriga upplupna intäkter	613	583
		<b>5 688</b>	<b>6 760</b>
<b>9 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter</b>			
	Fakturerade hyror och arrenden		
	avseende nästkommande år	23 537	25 308
	Övriga poster	1 567	2 103
		<b>25 104</b>	<b>27 411</b>

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och Kungl. Djurgårdens ekonomiska ställning.

Stockholm den 16 februari 2016

Svante Lindqvist  
Riksmarskalk

Kungl. Djurgårdens förvaltning revideras av Riksrevisionen. Revisionsberättelsen har avgivits 2016-03-21.

Utgiven av:  
KUNGL. HOVSTATERNA  
Kungl. Slottet  
107 70 Stockholm  
Tel: 08-402 60 00  
[www.kungahuset.se](http://www.kungahuset.se)

Org. nr.  
H.M. Konungens Hovförvaltning 902000-7374  
Kungl. Slottsstaten 202100-3484  
Kungl. Djurgårdens förvaltning 802000-6808



KUNGL. HOVSTATERNA  
Kungl. Slottet  
107 70 Stockholm  
Tel: 08-402 60 00  
[www.kungahuset.se](http://www.kungahuset.se)